

4. Порядок заповнення фонду захисних споруд і перебування в ньому

1. З метою належної організації використання фонду захисних споруд за призначенням, своєчасного зайняття його населенням (працівниками), що підлягає укриттю, міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання в межах компетенції проводять розрахунки укриття населення (працівників) за категоріями, визначеними статтею 32 Кодексу цивільного захисту України, здійснюють їх розподіл по спорудах фонду захисних споруд, визначають і доводять до населення, яке підлягає укриттю, маршрути прямування до захисних споруд, споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів, організують установаження покажчиків, вивішених чи намальованих на видимих місцях.

Розподіл здійснюється за територіальним (будинок, вулиця), виробничим (цех, бригада) або територіально-виробничим принципом.

2. Населення, яке підлягає укриттю, прибуває до споруд фонду захисних споруд **із засобами індивідуального захисту, дводобовим запасом продуктів у поліетиленовій упаковці** (якщо їх закладення не передбачено в таких спорудах), **а також найбільш необхідними речами**. Забороняється приносити до споруд легкозаймисті речовини або речовини, що мають сильний запах, а також громіздкі речі, приводити тварин.

3. Заповнювати споруди фонду захисних споруд необхідно організовано, без паніки.

Розміщення людей у відсіках покладається на особовий склад формувань з обслуговування захисних споруд.

Осіб, які прибули з дітьми, розміщують в окремому відсіку чи в місці, спеціально відведеному для них.

Дітей, людей похилого віку і людей з поганим самопочуттям розміщують у медичній кімнаті або біля огорожувальних конструкцій і ближче до повітроводів.

4. Особи, які укриваються, повинні виконувати вказівки командира і особового складу формування з обслуговування захисної споруди щодо перебування у споруді, надавати їм необхідну допомогу.

5. Закриття захисно-герметичних та герметичних дверей сховищ, зовнішніх дверей ПРУ, споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів

командир (відповідальна особа) виконує за сигналом оповіщення про можливу небезпеку або, не чекаючи такого сигналу, після заповнення всієї місткості споруди.

За наявності тамбурів-шлюзів заповнення сховищ може продовжуватися методом шлюзування й після їх закриття.

Під час шлюзування закриваються внутрішні двері тамбура-шлюзу, відкриваються зовнішні двері і тамбур-шлюз заповнюється. Контролер біля зовнішніх дверей закриває їх і подає сигнал контролеру внутрішніх дверей на їх відкриття. Особи, які укриваються, заповнюють сховище, після чого внутрішні двері закриваються. Цикл шлюзування повторюється.

Робота двокамерного шлюзу організовується так, щоб за час пропускання людей із першої камери в сховище друга камера заповнювалася.

6. Вихід і вхід у сховище для проведення розвідки здійснюється через вхід із вентиляльованим тамбуром. Після повернення із зони забруднення у вентиляльованих тамбурах проводиться часткова дезактивація одягу, взуття, протигазів, верхній одяг залишається в тамбурі.

7. Під час перебування людей у фонді захисних споруд контролюються такі параметри внутрішнього повітряного середовища: температура, вологість, вміст у повітрі двоокису вуглецю, окису вуглецю і кисню.

8. Для оцінки стану здоров'я осіб, які укриваються, за різних умов внутрішнього повітряного середовища у фонді захисних споруд керуються такими показниками:

температура повітря від 0 до +30 °С, концентрація двоокису вуглецю до 3 %, кисню - до 17 %, окису вуглецю - до 30 мг/м³ допустимі і не потребують проведення додаткових заходів;

температура повітря в діапазоні від +31 до +33 °С, концентрація двоокису вуглецю - 4 %, кисню - 16 %, окису вуглецю 50-70 мг/м³ потребують обмеження фізичних навантажень і посилення медичного спостереження за станом здоров'я.

Параметри основних факторів повітряного середовища у фонді захисних споруд, що шкідливі для подальшого перебування осіб, які укриваються, такі: температура повітря - вище +33 °С; концентрація двоокису вуглецю - 5 % і вище; вміст кисню в повітрі - 14 % і нижче; вміст окису вуглецю - 100 мг/м³ і вище.

У разі досягнення таких рівнів одного або декількох факторів необхідно вжити всіх можливих заходів для відповідної зміни параметрів внутрішнього повітряного середовища або вирішити питання щодо виведення осіб, які укриваються, із споруди.

9. Прибирання приміщень споруди проводиться двічі на добу.

Насамперед здійснюється обробка санітарних вузлів, приміщень для встановлення виносних баків для нечистот, прибирання яких здійснюється за допомогою дезінфікувальних засобів. Для прибирання можна використовувати суміш, що складається з 0,5 % розчину двох третин основної солі гіпохлориту кальцію.

10. Після відвідання санвузлів (приміщень для виносної тари для нечистот) руки та взуття дезінфікуються відповідними засобами для дезінфекції. Можливе використання для дезінфекції рук 0,3 % розчину хлораміну, дезінфекції взуття шляхом обтирання його об мати, просочені 0,5 % розчином хлораміну.

11. У мішки, заповнені сміттям та відходами, додаються хімічні консерванти, дозволені для використання Міністерством охорони здоров'я України, у співвідношеннях до кількості відходів відповідно до рекомендацій, наданих виробником.

Допускається використання таких консервантів із розрахунку на один кілограм відходів: параформану - 8 г, сірчано-кислої міді - 55 г, бромистої міді - 28 г, паронітрофенолу - 13 г.

12. У споруді забороняється курити, шуміти, запалювати без дозволу гасові лампи, свічки, не допускається пересування приміщеннями без особливої потреби, необхідно дотримуватися дисципліни, якнайменше рухатися.

13. Необхідно організувати позмінний відпочинок людей на місцях, обладнаних для лежання. Для повноцінного відпочинку дозволяється тримати в споруді або брати із собою легкі підстилки і невеликі подушки з поролону, губчастої гуми або іншого синтетичного матеріалу.

14. Оповіщення та інформування осіб, які укриваються, про обстановку поза спорудою, а також про сигнали та команди здійснює командир (відповідальна особа) або відбувається безпосередньо радіотрансляційною мережею.

15. Вихід із споруди здійснюється в разі надходження інформації про відсутність небезпеки (після уточнення обстановки в районі споруди), а також у випадках вимушеної евакуації в порядку, встановленому командиром (відповідальною особою).

16. Вимушена евакуація зі споруди фонду захисних споруд проводиться в разі:

- 1) пошкодження споруди, що виключає подальше перебування в ній осіб, які укриваються;
- 2) затоплення споруди;

3) пожежі в споруді та утворення в ній небезпечних концентрацій шкідливих газів;

4) досягнення граничних параметрів внутрішнього повітряного середовища.

17. У разі неможливості використання основних входів (виходів) через їх пошкодження внаслідок дії небезпечних чинників надзвичайних ситуацій організуються роботи з виведення (евакуації) осіб, які укриваються, через аварійні виходи споруд фонду захисних споруд.

У спорудах, розміщених у гірничих виробках, для евакуації використовують один із стволів, обладнаний драбинами для виходу людей.

Відкриття завалених захисно-герметичних дверей здійснюється за допомогою наявного у споруді інструменту (механічного, пневматичного, електричного).

Можливе відкриття непрацюючих захисно-герметичних дверей шляхом зняття їх важелем або домкратом, улаштування отвору за допомогою зубила або ножівки тощо.

У разі неможливості використання для виведення (евакуації) осіб, які укриваються, через основні та аварійні виходи організуються роботи із пробиття отворів в огорожувальних конструкціях. У такому разі за планом споруди визначається оптимальне місце улаштування отвору як щодо мінімального обсягу робіт, так і щодо зручності евакуації.

18. У разі відсутності аварійних виходів доцільно завчасно ззовні стіни вирити траншею та засипати її піском, місце пробиття отвору зсередини окреслити прямокутником.

19. Аварійно-рятувальні формування залучаються до відкриття споруд фонду захисних споруд ззовні, виведення (евакуації) із них людей у разі об'єктивної неможливості осіб, які укриваються, самостійно вийти (евакуюватися) із них.
